

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/35/2015
Identifikačné číslo spisu:	8113228344
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8113228344.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne PaedDr. X., PhD., bývajúcej v T., zastúpenej JUDr. Dušanom Remetom, advokátom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovanej Strednej zdravotníckej škole, so sídlom v Prešove, Sládkovičova 36, zastúpenej JUDr. Ivetou Hrebenárovou, advokátkou v Prešove, Grešova 7, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28 Cpr 5/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. októbra 2014 sp. zn. 1 CoPr 5/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov rozsudkom z 30. apríla 2014 č.k. 28 Cpr 5/2013-109 žalobu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou z 12. apríla 2013 a o určenie trvania pracovného pomeru zamietol a zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 414,59 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa bola daná výpoveď z pracovného pomeru 12. apríla 2013 a jej výpovedná lehota uplynula 31. júla 2013. Zákoník práce v ustanovení § 77 jednoznačne uvádza, že zamestnanec, ako aj zamestnávateľ môže uplatniť na súde neplatnosť skončenia pracovného pomeru najneskôr v lehote 2 mesiacov odo dňa, kedy sa mal pracovný pomer skončiť. Toto ustanovenie nepripúšťa iné počítanie lehoty ako odo dňa, kedy sa mal pracovný pomer skončiť, to znamená nie odo dňa nasledujúceho, ako argumentoval právny zástupca žalobkyne. Prvým dňom počítania lehoty je teda posledný deň mesiaca júl - 31. júl 2013. Počítanie hmotnoprávných lehôt upravuje Občiansky zákoník v § 122 ods. 2. Ak skutočnosťou rozhodujúcou pre začiatok lehoty je posledný deň mesiaca júl, zo zákona jednoznačne vyplýva, že posledným dňom lehoty na podanie takéhoto návrhu je posledný deň mesiaca september, v danom prípade 30. september 2013. Iné počítanie lehôt a aplikácia iných ustanovení nie je možná. Výpovedná lehota uplynula 31. júla 2013, pričom Zákoník práce jednoznačne hovorí o počítaní lehoty dva mesiace odo dňa, kedy sa mal pracovný pomer skončiť. Zo Zákoníka práce vyplýva, že lehota na podanie takéhoto návrhu je prekluzívna lehota, na ktorú súd prihliada priamo zo zákona a uplynutie ktorej nastalo 30. septembra

2013. Ide o lehotu hmotnoprávnú a predpokladom pre jej naplnenie je to, že žaloba musí byť na súd podaná v posledný deň lehoty a nie na orgán, ktorý zabezpečuje prepravu zásielok, teda v danom prípade na poštu. Uviedol, že podporne je potrebné upriamiť pozornosť účastníkov konania na judikatúru (1 Cdo 7/03, R 83/97). Okolnosť, že zásielka bola podaná na poštu v sobotu, pričom nebola doručená v pondelok, ale až v utorok, je irelevantné. Na základe toho súd žalobu zamietol z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty podľa § 77 Zákonníka práce. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Prešove rozsudkom z 20. októbra 2014 sp. zn. 1 CoPr 5/2014 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že v predmetnej veci súd prvého stupňa správne zistil, že lehota podľa § 77 Zákonníka práce na uplatnenie nárokov týkajúcich sa neplatného skončenia pracovného pomeru, je lehota hmotnoprávna a prekluzívna. V prípade žalobkyne táto lehota začala plynúť dňom nasledujúcim po uplynutí výpovednej lehoty a skončila v zmysle citovaného ustanovenia § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka 30. septembra 2013. Výpovedná lehota uplynula 31. júla 2013, teda dňom rozhodujúcim pre počítanie lehoty je 31. júl 2013, pričom prvým dňom lehoty na podanie žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru bol 1. august 2013. V zmysle vyššie uvedeného, posledným dňom tejto lehoty na podanie žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru bol 30. september 2013 ako posledný deň mesiaca v rámci lehoty počítanej podľa mesiacov v zmysle § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Taktiež je potrebné súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, že ustálená judikatúra vyžaduje, aby v tejto hmotnoprávnej a prekluzívnej lehote podľa § 77 Zákonníka práce, v rámci ktorej je potrebné neplatnosť skončenia pracovného pomeru uplatniť na súde, bola žaloba v tomto smere súdu skutočne doručená, pričom nestačí odovzdanie zásielky obsahujúce takéto uplatnenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru orgánu alebo organizácii, ktorý obstaráva prepravu zásielok. V predmetnej veci teda mala byť žaloba obsahujúca požiadavku určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru žalobkyne podaná na súde prvého stupňa 30. septembra 2013 najneskôr, pričom z obsahu spisu je zrejmé, že bola tomuto súdu doručená 1. októbra 2013, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty uvedenej v § 77 Zákonníka práce. Námietky žalobkyne uvedené v jej odvolaní, spočívajúce v tom, že jednak je možné legitímne očakávať, že zásielka podaná na poštu v piatok 27. septembra 2013 bude adresátovi doručená v najbližší nasledujúci pracovný deň, teda 30. septembra 2013, ako aj v tom smere, že zásielku je potrebné považovať za doručeníu adresátovi, teda súdu prvého stupňa už 27. septembra 2013 alebo 28. septembra 2013 (v sobotu) nie je možné akceptovať. Legitímne očakávania týkajúce sa doručenia zásielky nie sú právne významné, ale dôležité je reálne doručenie takejto zásielky adresátovi, teda v danom prípade súdu prvého stupňa. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 150 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania so zreteľom na konkrétne právne pomery a sociálnu situáciu žalobkyne.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Navrhla, aby dovolací súd rozsudky súdov nižšieho stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie podala z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Žalobkyňa má za to, že jej bola rozsudkom odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom prvostupňového súdu odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu, že pre nesprávne právne posúdenie charakteru a zachovania lehoty na podanie žaloby konajúcimi súdmi, sa tieto vôbec nezaoberali meritom veci - neplatnosťou výpovede. Uviedla, že za vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je možné v tomto súdnom konaní považovať nesprávne právne posúdenie charakteru a zachovania lehoty v zmysle § 77 Zákonníka práce, ako aj nesprávne vyhodnotenie dôkazu - zmluvy o tzv. zbernej jazde. Tvrdila, že súdy nižšieho stupňa vo svojich rozsudkoch posúdili lehotu podľa § 77 Zákonníka práce ako hmotnoprávnú bez jednoznačnej opory v zákone, v dôsledku čoho možno tieto rozhodnutia považovať za nepreskúmateľné a arbitrárne. Ďalším dôvodom odňatia možnosti žalobkyne konať pred súdom je podľa jej názoru nevykonanie dôkazov navrhnutých žalobkyňou v odvolacom konaní.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhla dovolaciemu súdu, aby predmetné dovolanie odmietol, keďže dovolateľka neuviedla žiadne také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť

dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a zároveň dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpená (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci dovolateľ napadol rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Dovolateľka existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že dovolateľka v súvislosti s tvrdenou vadou v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. namieta nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, nevykonanie a nesprávne vyhodnotenie dôkazov súdmi nižšieho stupňa, ako aj nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižšieho stupňa s poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Pokiaľ žalobkyňa namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutých rozhodnutí súdov

nižšieho stupňa, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vety - Dovoláním napadnuté rozhodnutie spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti, uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Napokon treba dodať, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne.

K tzv. inej (v § 237 O.s.p. neuvedenej) vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolací súd uvádza, že pokiaľ k vade tejto povahy došlo (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohla založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde ani o znak alebo atribút rozsudku uvedeného v ustanovení § 238 O.s.p., proti ktorému je dovolanie prípustné, ani o procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. Iná vada konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), je síce relevantný dovolací dôvod, úspešne ho ale možno uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní. Takáto vada sama o sebe (i keby k nej skutočne došlo) prípustnosť dovolania nezakladá.

Pokiaľ žalobkyňa argumentuje údajnými nesprávnosťami, ku ktorým podľa jej názoru došlo v procese zisťovania rozhodujúcich skutkových okolností, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobkyňa v dovolaní namieta, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho

ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. ani z § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolateľkou uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.